

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

BIZKAIKO
ESPERIENTZIA
GELAK
AULAS DE LA
EXPERIENCIA
DE BIZKAIA

IRAKASGAIAREN TITULUA/TÍTULO ASIGNATURA: [SOCIEDAD, CIENCIA Y TECNOLOGÍA](#)

Irakaslea/Profesor/a: Josu Hernando Pérez, Aritz Ipiña Bidaurrezaga, Mariam Bouhmadi Lopez, Iñaki Garay Elizondo, Miguel Garcia Echevarria, Eduardo Ogando Arregui y Estitxu Villamor Lomas

Ikasgaiaren azalpena/Descripción de la asignatura

Gizartea, Zientzia eta Teknologia nahitaezko irakasgaia da, Giza Zientzietako Unibertsitate Tituluan ematen da, UPV/EHUko Esperientzia Geletan. Zehazkiago, bigarren mailako bigarren lauhilekoan. Sailarteko irakasgaia da, Fisika Sailak eta Prebentzio Medikuntza eta Osasun Publikoa Sailek partekatzen dutena. Azken sail horretako kide diren Josu Hernando eta Aritz Ipiña irakasleek, Zientziaren Historia arloan, Medikuntzaren Historia-Gaixotasunen Historia ematen dute. Horren helburua da medikuntzarekin lotutako aurrerapen zientifiko-teknologikoaren bilakaera historikoa aztertzea, historiaurretik gaur egunera arte. Irakasgaiaren beste erdia Fisikaren Historiaren eta arlo horretako oinarrizko beste printzipio batzuen ezagutzari eskainia dago. Saio monografiko bikoitzetan ematen dute UPV/EHUko Fisika Saileko irakasleek, besteen artean hauek: Mariam Bouhmadi Lopez, Iñaki Garay Elizondo, Miguel Garcia Echevarria, Eduardo Ogando Arregui eta Estitxu Villamor Lomas.

Esperientzia Geletako ikasleen profilerak egokitutako diziplina anitzeko ikuspegitik, irakasgaiaren helburu nagusia da iraultza zientifikoaren garrantzia agerian jartzea, gure gizarteak teknologian eta medikuntzan izan duen (eta izaten jarraitzen duen) aurrerapena agerian jartzea.

Irakasgaiaren amaieran irtenaldia egingo da UPV/EHUko Leioako Bibliotekaren eraikinean dagoen Medikuntza Historiaren Museora.

Gaitasunak/Competencias

- Aurrerapen zientifikoak eta teknologikoak gure gizartean duen garrantzia identifikatzea, definitzea eta haztatzea.
- Garapen zientifikoaren azterketan ikuspegi historikoak duen garrantzia agerian uztea.
- Historiaurretik gaur egunera arteko medikuntzaren aurrerapenari buruz hausnartzea.
- Gaixotasun nagusien bilakaera historikoa identifikatzea eta interpretatzea.
- Fisikaren, Kosmologiaren edo Zientziaren Historiaren oinarrizko printzipioen ezagutzan sakontzea.
- Dokumentu historikoak, eduki birtualak eta bestelako informazio iturriak aztertzea eta interpretatzea.
- Ikasleen gaitasun kritikoa garatzea eta lantzea.
- Gaian aurrera egitea, emakumeak eraldaketa sozial eta teknologikoetan duen zeregina agerian jartzen duen ikuspegitik.
- Irakasgaiko beste ikasle batzuekin hainbat gai zientifikoren inguruan lankidetzan aritzea eta eztabaidatzea.
- Irakasgaiaren amaierako lana edo hausnarketa egitea.

Edukiak/Contenidos

- Giza Eboluzioaren Historia.
- Gaixotasunen Historia: gaixotasun infektokutsakor larriak, gaixotasun infektokutsakor kronikoak, gaixotasun emergenteak eta berriro emergenteak diren gaixotasunak, eta egungo hilkortasun ereduak.
- Medikuntzaren Historia. Medikuntzaren Historia garaien arabera: Historiaurrea, Mesopotamia, Egipto, Grezia klasikoa eta Erromatar Inperioa, Erdi Aroa.
- Medikuntzaren Historia espezialitateen arabera: Anatomia, Fisiologia, Kirurgia, Terapeutika.
- Ospitaleen Historia. - Euskal Medikuntzaren Historia. Osasuna Espainiako Gerra Zibilean.
- Izarrak, galaxiak eta unibertsoaren egitura eskala handian

- Elektromagnetismoa esploratzen
- Zientziaren eta teknologiaren bitartez
- Oinarrizko partikulak: materiaren bihotza
- Kosmologia: unibertso primitiboa/berantiarra
- Ibilbide bat unibertsoan zehar emakumezko astrofisikariak eta kosmologoak gogoratuz
- Kosmologia: ikuspegi historikoa
- Kritika feminista zientziari eta teknologiari
- Medikuntza eta Zientzia Historiaren Museoa

Metodologia/ Metodología

Gizartea, Zientzia eta Teknologia irakasgaiaren metodologia azalpenezkoa eta parte hartzailea da. Irakasleak gaia azalduko du ikasgelan, Power Point formatuko aurkezpen baten bidez. Ikasleek ikaskuntzan parte hartzen dute eta ikasgelan parte hartzea eta haien motibazioa sustatzen da, erantzun beharreko galdera eta erronken bidez.

Eztabaida eta lankidetzak lana sustatzen dira.

eGela erabiltzen da materialen euskarri gisa eta aurkezpenak biltegitratzeko.

Hainbat irakasleren artean emandako irakasgaia denez, metodologiak aldaketak izan ditzake, baina erabilitako irakaskuntza modu nagusia azalpenezkoa eta parte hartzailea izango da.

Ikasturtean zehar hainbat jarduera praktikoa egingo dira, euskarri birtualarekin.

Ebaluazio sistema/ Sistema de evaluación

Ikasketa planean ezarritakoari jarraituko zaio. Irakasgaia gainditzeko ezinbestekoa da eskolen % 80ra joatea. Azken notak, halaber, ikasleak eskola praktikoetan duen parte hartzea eta ikerlan labur bat egitea jasoko du. Azken lan hori irakasleak gainbegiratu beharko du eta eskola ordutegitik kanpo egingo da. Borondatezkoa da.

Lana bakarka edo taldean egin daiteke. Irakaslearekin adostutako gaia ikasgelan landutakoari buruzko aipamena, gogoeta edo ikerketa laburra izan daiteke.

Bibliografia/Bibliografía

ALONSO, C.J.: Historia básica de la ciencia. Barañáin, EUNSA, 2001. Aro garaikidea gutxi jorratzen du. Pedagogikoa.

BARONA-VILAR, J. (Koordinatzailea). Manual de Historia de la Medicina. Valentzia: Tirant humanidades, 2023.

BARROW, J.D.: Imágenes del cosmos. Bartzelona, Paidós, 2008.

BERNAL, J.D.: Historia de la Ciencia. 2 lib. Ed. Península, Bartzelona 1967. Klasiko bat da.

BOWLER, P.J. eta MORUS, I.R.: Panorama general de la ciencia moderna. Bartzelona, Crítica, 2007 (zeharkako kapituluak interesgarriak).

CROMBIE, A.C.: Historia de la Ciencia: de San Agustín a Galileo. 2 lib. Ed. Alianza Editorial, Madril 1974. Hau ere klasiko bat da.

FARA, P.: Breve historia de la ciencia. Madril, Ariel, 2009. Estimulatzaileria.

GRIBBIN, J.: Historia de la ciencia: 1543-2001. Bartzelona, Crítica, 2003.

LAIN ENTRALGO, P.: Historia de la Medicina. Bartzelona: Masson-Salvat, 1996.

LÓPEZ PIÑERO, J.M.: La medicina en la historia. Madril: La esfera de los libros, 2002.

MEDINA, J.: Una historia breve de la astronomía. Alcala, Alcala de Henaresko Unibertsitatea, 2008.

PORTER, R.: Breve historia de la medicina. Las personas, la enfermedad y la asistencia sanitaria. Madril: Taurus, 2003.